

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CIALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1	pesseta trimestre
Fora	1'25	id. id.
Estranger	1'50	id. id.
Un número 10 céntims		

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ

CORT-RE. 7-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari

Any 3.º

Diumenge 22 d'Mars de 1896

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 101

ENCUADERNADOR

Se necesita un oficial en la imprempta d'aquest periódich.

SECCIÓ GENERAL

ENTENEMNOS

Lo magnífich y contundent discurs llegit pel president de la Academia de Llegislació y Jurisprudencia de Barcelona don Joan J. Permanyer en l'acte solemne d'inaugurar enguany ses tasques aquella docte Corporació, desenrotllant lo tema: «NECESSITAT DE QUE LA VIDA JURÍDICA DE CATALUNYA SIA CATALANA EN TOTES SES MANIFESTACIONS, QUALSEVULLA QUE SIAN LES CONSEQUÈNCIES,» ha tingut lo privilegi de cridar la atenció de alguns dels periódichs més importants de Madrid, los quals se 'n han ocupat, nó pera combatrel en lo terreno especulatiu y científich després d'haverlo sospesat madurament, sinó pera execrar d'ell, de segur sense haverlo llegit y sols pels informes que sos corresponsals, potser telegráfichs, los hi han donat desde Barcelona sobre l'esperit que l'informa.

Qu' aquest esperit no 'ls hi agrada y no 'ls hi es simpátich, axó va sens dir; pero no es tampoch aquest lo punt de vista que han escullit pera combatrel. La seva intenció es pitjor, es més malévola; han tractat de presentar al senyor Permanyer com si fos qualsevol polítich adotzenat dels que 's aprofitan de les difícils circumstancies qu' Espanya atravesava pera fer propaganda de sos ideals.

Aixís diu *El Herald de Madrid*: «lo que si neguém es la prudencia de semblants propagandes fins en la esfera científica, quan la mare patria necessita la unió de tots sos fills y de llabris espanyols no deuen brollar sinó conceptes que identifiquin y robusteixin lo comú esforç», tot aixó després d'haver dit més amunt qu' En Permanyer digué coses que «resultan d' inconcebible inoportunitat en les presents circumstancies.»

¿S' ha fixat ben bé en lo qu' ha dit l' escriptor de *El Herald*? Nosaltres volém creure que no: nosaltres volém creure qu' obsedit per complert ab la guerra de Cuba y ab les dificultats dels Estats Units, no s' ha recordat de res més; no s' ha recordat de les circumstancies que al present atravesava lo dret catalá, no s' ha recordat de les reclamacions que al present tenen fetes importantíssimes Corporacions sobre 'l modo y forma com s' entén y s' aplica á Catalunya lo nou Códich Civil en detriment de son dret propi, no s' ha recordat de que *are mateix*, fa quatre ó cinch dies, acaba de publicar *La Gaceta* una resolució de la Direcció General dels Registres desestimant un recurs d'alsads interposat contra la exigencia de que 's constituís á Catalunya lo *Consell de familia* previngut per aquell Códich y que altera tot lo nostre modo d' esser jurídic.

No: si se'n hagués recordat, hauria dit que *are* (y sempre) es d' inconcebible inoportunitat lo volguer imposar á dret ó á tort á un poble un modo d' esser jurídic que li repugna y qu' está en oberta oposició ab sos sentiments y ab ses tradicions; hauria negat la prudencia de semblants procediments, are sobre tot que no convé mortificar á ningú perque la mare patria necessita de la unió de tots sos fills y quant cap espanyol y menys encara los que participan de la governació de l' Estat en ses diferents esferes, deu practicar actes que no conduheixin á identificar y robustir lo comú esforç.

Si *El Herald*, que es un periódich serió, se prengués la pena de posar atenció á la que puga dir un migrat periódich de provincies que no fá ni vol fer altre política que la de campanar, en lo bon sentit de la frase; li aconsellariam, sense tenir la pretensió d' ensenyarli res, que medités lo que passa ab lo dret catalá ja desde la publicació del Códich de l' Alonso Martínez: li demanariam que 's fixés en la necessitat

que hi hagué de corregir tant bon punt publicat per les reclamacions genes que surgiren de tots los punts ahont hi ha lligació especial, principalment de Catalunya; en de aquesta correcció fou deguda á un acte del poder legislatiu que 's proposá ab ella deixar intactes y vigor les llegislacions particulars d' Espanya, á lo menos fins que fossen fets y promulgats los apéndices dit Códich; en que no obstant aquesta correcció y esperit que la dictá y l' esser feta en virtut de reclació de part, nó 'l poder legislatiu, sino altres poder y fins eutitats que no constituhen cap poder, á lo pretext d' aplicar é in'erpretar lo Códich y la sva correcció, van convertint aquesta en totalment insoria, y contra l' esperit del llegislador van aplicant á Catalunya disposicions del Códich contraries á sordret propi que no 's pot ni 's deu tocar á lo menos fins que 's promulguin los apéndices; y en que fins ara fins al present han sigut desoides quantes reclamacions s' han fet per particulars y per Corporacions y ha sigut desestimats y resolts en contra quants recursos s' han presentat. Y si tot aixó medita y si en tot axó 's fixa, y sí, més encara, veu y considera que aquest estat de coses s' acreix y s' agrava fins en les presents circumstancies, nos permetera que li preguntém: ¿comet una imprudencia, cau en inoportunitat lo president de la més important corporació jurídica de Catalunya, que plantentse en son cor de la desconsideració ab que 's tractat lo dret de la terra, surt á defensarlo dels que 'l malmeten y dels que 'l menysprean y proclama ab sinceritat y ab convicció lo que creu esser l' únic remey pera son manteniment y progressiu desenrotlló? ¿A qui s' ha d' imputar la imprudencia y la inoportunitat, al agressor ó al qui 's defensa? ¿Y si l' agressor es lo més fort, si usa y abusa de la seva superioritat, lo calificatiu que li correspon no hauria d' esser encaramolt més dur?

No parlin, donchs, de les circumstancies, ni de patriotisme ab motiu del discurs del senyor Permanyer, que Catalunya no regateja ni ha regatejat may sa sanch y sos diners pera la honra comuna, ni 'l patriotisme consisteix en fingir lo que no se sent, ni en callar y ajupirse á la imposició del més fort per consideracions d' un ordre que pera res aquest te en compte, com si pera ell totes les circumstancies fossen bones. Lo que exigeix lo patriotisme, es prendre exemple d' aquestes mateixes circumstancies, reflexionar sobre si es millor prevenirles que tenirles que sufrir y resoldrer sense prejudicis de cap mena y ab la ma posada sobre 'l pit si es més convenient pera la mare patria abandonar los procediments d' imposició y de violencia pera adoptarne d' altres d' atracció y de respecte que agermanin á tots los espanyols y los unixin en una mateixa comunió de sentiments.

J. B. y S.

LO DISCURS DEL SENYOR PERMANYER

(Acabament)

Res hi fa que la actual organizació espanyola no ho permeti. La naturalesa ni 's doblega ni 's cambia; y per lley ineludible de la llógica lo que es necessari no pot deixar d' esser, perque un obstacle tranzitori y trascendental com ho son las formas de governa y aquellas constitucions artificiosas que no tenen per base la tradició ni justificació en la ciencia ni sa rahó en la experiència se li oposi. Sostenir lo contrari en aquesta Academia, temple de la ciencia jurídica, seria lo mateix que si en una Academia de ciencias físicas, per exemple, se sostingués que perque un cos ha sigut aturat en sa carrera descendent per un obstacle qualsevol, deixá de tenir sa forsa de gravetat en vers lo centre de la terra.

L' obstacle en tot cas, si be que també tranzitori, viu en nosaltres mateixos y procedeix de nostre ensopiment.

De tots los mals que causá la guerra de successió en nostra terra, lo pitjor y de resultats més espantosos va ésser lo descoratjament que va seguir á la desfeta. Fins á tal punt va abatre la conciencia moral de Catalunya la pérdua de las sevas libertats, que ab ella 's perdé, segóns he tingut ocasió de dir, fins la noció de sa personalitat, y al sometres al jou, no solzament acceptá la administració, lo poder y 'l govern del vencedor, sino que després, degut á una educació imposada y viciosa, arribá á creure que sa llegislació era una varianj perturbadora dintre de la llegislació espanyola, que devia ésser sacrificada en aras del interés general, y sense protesta sentí proclamar lo principi de la unitat de dret.

Avuy ha despertat Catalunya de son ensopiment, y cayguda la vena que clohia sos ulls, veu, compren y toca las condicions de sa individual existencia. La ciencia jurídica, per altra banda, abandonant los camins sense nort que li obriren los principis de la revolució francesa, dintre d' un método histórich, positivista y experimental, accepta 'ls fets com á base de dret y proclama que sense que 's trenqui la unitat de de respectarse la varietat jurídica en tota sa extensió y manifestacions allá ahont la existencia es varia y diferent.

Si avuy en que la idea encare está en flor se parla ja de donar major expansió á la vida municipal y á la regional, demá, quan fructifiqui, portará ab ella la complerta autonomia.

Vosaltres, Senyor Académichs, deveu cultivarla, constituhiu vos entre tant en depositaris y guardadors de nostre dret.

Vosaltres los descendents d' aquells preclars varons que no escamparen brillants teorías per tot lo mon ni ompliren ab la fama dels seus noms la grandor del univers, pero que van ser capdills decidits de la justicia y de la equitat, defensaren la llegislació y solidaren lo benestar moral y material de nostra terra.

Vosaltres descendents d' aquells juristas, com modestament s' anomenaren, de nom ignorat, que quan lo mon estava voltat de tenebras y la sanch se vessava á rius per tot arreu, donaren forma á unas costums, veritable iris de pau, tancantlas en lo Códich més gran de la epoca y descendents també d' aquells altres de nom conegut que després lo comentaren y explicaren.

Vosaltres successors d' aquells jurisconsults que en felis maridatge ab los navegants y mercaders, desafiando desde nostras platjas las furientas onadas, tant en las pacíficas expedicions de comers que fan més estreta la fraternitat dels pobles, com en empresas de guerra, reculliren las prácticas que vagaban surant entre las alenadas marinas ó corrian vertiginosas en dutas pels huracans pera ordenarlas en aquell cos legal que va ser lo códich náutich y mercantil de totas las naciones mediterráneas per més de cinch cents anys.

Vosaltres del mateix llinatge d' aquells que, coetanis dels que á Castilla deixá incógnits la figura absorbent d' Alfons lo Sabi, millor que aquestos sapigueren salvar las autonomias entre 'l dret Romá y 'l Nacional combinant sistemáticamente aquestos dos elements en lo Códich que fins avuy encara ostenta ab orgull y practica ab profit la noble ciutat de Tortosa.

Vosaltres, continuadors d' aquells homes de lley que sabiament aconsellavan y ab facilitat conseguian que las grans cuestiones jurídicas se resolguesin amistosamente per árbitres.

Vosaltres, nets d' aquells jurisperits que ai convencers de que la llegislació devia ésser recopilada, lluny de presumir tontament que podian pronunciar en ella la darrera paraula, al costat dels llibres que en sas compilacions tenian d' acullir al dret viu allavors y 'l que ab lo temps nasqués, obriren un llibre en quals páginas á la vista de tothom se depositessin las lleys mortas reservanhi lloch pera las que en lo sucesiu morissin.

Vosaltres, fills d' aquells comentaristas que ab sas

obras prácticas al mateix temps que científicas ilustraban, mantenían y popularisavan la jurisprudencia admesa.

Vosaltres, per fi, hereus llegítims de tants y tants homes il·lustres quals noms avuy aquestes parets nos recordan, tenui de continuar la obra de la legislació catalana.

A aquest efecte no us diré, *erguid vuestra cabeza alta*—penso en català y no te paraulas que ho expressin la llengua catalana,—pero si us diré aixequiu sense por lo vostre front, seré, enérgich y honrat y ab la perseverancia propia de nostra rassa, sense renegar de nostres ideala, aixó es, lluytant ab generosa emulació 'ls que no poden aturar lo vol lliure de la intel·ligencia ab los que mes temerosos y desconfiats somen los judicis propis á la rahó dogmática, com lluytaren á Roma 'ls partidaris de Labeon y 'ls de Capiton, lluytan repeteixo, los uns ab las sutils y aceradas armas de la dialéctica y de la llógica y 'ls altres ab las ben trempadas y no menos seguras de la autoritat y de la experiencia, combatint tots ab fermesa, ab coratge, ab entusiasme, pero ab esperit genuinament català, sostinguent arborada la bandera que jo aixeco.

N' hi ha prou ab un acte de voluntat. Diguéu *ho volém* y nostre dret s' haurá salvat.

HE DIT.

La monarquia sense la base del Regionalisme

es insostenible á Espanya y lo mateix la

República si per desgracia la centralisadora triomfés

(Continuació)

III.—*Desfeta dels Regnes Espanyols durant la Dinastia Austriaca y comensament de la Borbónica.—Adhesió de Catalunya á Espanya durant la guerra de la Independencia.—Novetats Constitucionals.*

La política superba é intolerant de la casa d' Austria, acarrea á Espanya guerras desastrosas que la dessagnaren sense profit, y esterelisen la seva gran missió á América. A casa nostra mateix destruí l' objectiu secular de la política espanyola, ocasionant que 's despregués lo Portugal de la Unió Ibérica en temps de Felip IV. En aquells mateixos dies perdé Catalunya, y per consegüent Espanya, lo Rosselló, la Cerdanya (part), lo Conflent y 'l Vallespir, perduda consumada per lo rigor de las armas francesas, y sellada ab l' adveniment al Trono d' Espanya d' un membre de la familia del usurpador.

Al mateix temps de Felip V. posá Inglaterra la urpa sobre Gibraltar y aquest desastre més havém d' agrahir als polítics nivelladors de Regnes y Principats.

Alguns deploran aixis mateix las grans pèrduas que experimentá la Corona d' Espanya de molts Estats Europeus que possehia al ocupar Felip V. lo Trono Espanyol. No participém de semblants recansas, ans be creyém que altra fora la sort nostra y la de las Américas si no 'ns haguessen embarrancat ab empresas que 'ns dessagnaren que distraueren nostra sollicitud de la obra civilisadora americana á que veníam cridats. ¿Qué anárem á fer á casa dels altres, que ademés no 'ns hi volíam? Creyém cert l' adagi dels que diuen «qui molt abraça y poch extréy senyal de molt poch seny» y per aixó ne sortirem ab las mans al cap y l' esquena toba. Nostres pares ja vezeren de mal ull la política de N' Alfons V. desentranantse per conquerir regnes á Italia per sublimar á costa nostra sas bas tardias, obrint lo cor dels Reys á las grans ambicions satisfetas ab la sang y las llibertats populars.

Ja consumada nostra ruina política, y vivent Catalunya enmanillada per la dinastia borbónica que plantejá l' absolutisme més brutal en tots los païssos que constituïren la Corona d' Aragó, esperimentá algun respiro quan se li obrí lo mercat de las Américas, permetent la seva rehabilitació económica, y logrant la dinastia la reconciliació ab ella de Catalunya. Bona mostra 'n doná quan sobrevingué la guerra de la Independencia de principis del sigle en que, recobrant-la ella per sa propia virtut, garrejá valerosament en interés propi y en lo d' Espanya y son Rey, despreciant las promesas falagueras del invasor que oferí garantirla la autonomia, si acceptaba son predomini. La llealtat catalana permesqué fidel á son compromís d' Unió del que no s' ha desentés, sinó per resistir las infraccions del pacte inicial juramentat per la Corona y de consegüent en justa defensa de la conservació dels atributs ab que entrá á formar part de la Monarquia Espanyola.

Al temps de foragitar lo francés invasor, los pobles

espanyols aculliren cert entusiasme un nou ordre de ideas polítiques que dir d' alguns havían d' acabar ab los abusos d'ichs inveterats y cregueren molts establir lo regre de la justicia sobre los principis de llibertat y fratitad que la filosofia predominant recomanava. Plejadas ditas novetats alguna millora s' obtingué recte dels abusos gubernamentals amparats per insteions anacrónicas y degeneradas, particularment feudals é inquisitoriales que desaparegueren juntam ab l' absolutisme reyal, las confiscacions, los trib. odiosos adherits al vasallatge, que també terminá sobrevingué després una gran decepció, perquè las vvas institucions passaren á mans d' una oligarquia que ha anat torcent farisácamment lo significat d' aquellas hermosas paraulas de llibertat y fraternitat lo lema d' Unitat de Códichs y ab lo escuarterame de las antiguas regions en provincias y conspiran incessantment per subjectarho tot á una voluntat generalisadora y assimiladora y de fet despótica.

IV.—*Abusos d' extrem la llibertat Nacional.—Sobreposició de la Soberania Nacional á la Monárquica.—Rebaixament dels Regs y Principats Espanyols á la categoria de Provincias.—Consecuencias funestas para l' idioma, lleys y coums regionals.*

En lo régimen tant d' la dinastia Austriaca com de la Borbónica del sigle passat s' estremava, tant per lo clero inquisitorial com per les golillas, lo principi d' unitat monárquica per onseguir y consolidar l' absolutisme ó sia reconcentració personal de totas las funcions de soberania. Avy dia en virtut del régimen constitucional s' estremí lo principi d' Unitat Nacional en benefici de la uniformitat per una oligarquia més ó menys sectaria brreja de gent d' armas y de lleys, com si diguessim o militarisme anant de brasset ab la burocracia subjectant á tots al prototipo que més s' ha prestat al servilisme, que es lo basat en la naturalesa y organisme castellans. Consemblant ideal de imposició importa unsacrifici violent y estéril pera las víctimas regionals y manossejat durant lo present sigle per las sectas, ha s'gut lo talisman per deprimir la mateixa Unitat Monárquica, transformarla y esborrar lo sello y la denominació de Real de las Institucions Espanyolas.

Contraoposada per obra y gracia de la revolució la Unitat Monárquica á la Nacional, segons lo sentit impropio de la unió per unificacó, que es la revolució en acte, lo que realisá totseguit per deixar desmembrada y desvirtuada la primera fou la nivellació dels Regnes y Principats, que eran los títols primordials de la Soberania Monárquica Espanyola, facilitant los cambis de dinastia y la suplantació d' ella per la República, conspirant perquè 'l Rey perdés la categoria de Pare dels diversos pobles espanyols y 's reduhis á la categoria de Quefe del Estat, com si diguessim lo primer ciudadá de la Nació, esfumant de la terra Espanyola y de sas Colonias lo sentiment Monárquich, l' amor dels pobles que 'l criaren y engrandiren.

Encara que aquestas novetats constitucionals no s' han realisat per complert, lo fet es que progressan ab l' acompanyament de guerras y trastorns, que amargan la existencia de las actuals generacions y produeixen la disolució y afeblement de las forsas orgánicas y vitals Espanyolas. Destrossats impiament los Regnes y Principats, convertidas sas fraccions en Provincias, sens que ningú las conquistés, ellas y 'ls Municipis han sigut rebaixadas á la consideració de rodas administrativas subjectes á un impuls central congelat, uniforme y variable segons las preocupacions dels prohoms dels partits que turnan en lo mangoneix de la cosa pública, formats dits partits per sers subordinats á centres quals directores compensan la cega disciplina dels seus adeptes, á costa dels pressuposits públichs.

Extremantse per tots los partits governants l' uniformisme, combaten de mort á tots los idiomas Espanyols que no sian lo Castellá, se conspira incessantment per borrar las diferentas legislacions civils y desnaturalisar las costums regionals, y s' abusa de la ensenyansa suministrantla parcial y subordinada á fins falsos y artificiosos, en perjudici de la religió, de la ley, de las costums y de las llenguas dels antichs Regnes, Principats y Seniorius.

(Seguirá)

F. ROMANÍ Y PUIGDENGOLAS.

SOBRE 'L CORSO

Llegím:

«En lo Diari de Sessións del Parlament inglés se dona compte d' aquest incident:

«Desitjava saber Mr. Bowles si 'l Govern inglés havia fixat en les noticies d' Espanya, segons les quines en cas de guerra ab los Estats-Units per regoneixer aquestos la beligerancia dels insurrectes cubans, Espanya armaria corsaris pera destruir lo comerç dels americans. Anyadia Mr. Bowles, ab molta rahó, que no haventse adherit Espanya á la declaració de Paris de 1856, estaria en son dret a pressant en alta mar per medi de barcos de guerra ó de corsaris, les mercaderies dels Estats-Units que naveguesen ab pabelló neutral, y cridava la atenció del Govern sobre 'ls perjudicis que aixó portaría al comerç inglés.

«La resposta de Mr. Balfour, primor lord de la Tresorería y capitost de la majoria á la Cambra dels Comuns, es ben poch satisfactoria pera nosaltres.

«En presencia del fet, digué Mr. Balfour, de que ni sisquera aquelles nacions que no s' adheriren á la declaració de Paris, han usat barcos armats de corsaris després de l' any 1856 y até que en anys próxims ha sigut rebuda ab general acceptació la doctrina de que 'l pabelló neutral ampara la mercaderia enemiga exceptuant lo contrabando de guerra, es duptós que 'l govern espanyol recorri als extrems de que 's tracta.

«Apretat per Mr. Bowles, que desitja que Inglaterra se deslligui de la declaració de Paris y puga armar corsaris en cas de guerra, Mr. Balfour fou més explicít encara en sa rectificació. No ha omitit lo Govern, digué, consultar á les autoritats á les quines Mr. Bowles se refereix, y crech obrar dintre la correcció afirmant que *TOTES les nacions han acceptat, per mes que no s' hagi consignat en un tractat formal, que 'l pabelló neutral ampara la mercaderia enemiga, exceptuat lo contrabando de guerra.*»

Després d' aquesta grave afirmació del senyor Balfour, en nom del Govern inglés, continúen los diaris patrioters motejant als regionalistes de laborants y engatussant á sos inocentíssims llegidors ab les simpaties y ab l' ajuda que podém esperar de les nacions d' Europa en cas d' una guerra ab los Estats-Units.

Al poble se li deu dir la veritat per trista y dolorosa que aquesta sia: sols d' aquesta manera se conseguix que ses resolucions sien virils y enérgiques y no bambolles de sabó ó foch d' encenalls.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—*Sessió del 16 Mars*—Ab assistencia de 17 regidors y baix la presidencia del senyor Espona, celebrá l' Ajuntament sessió ordinaria, en la quina se prengueren los següents acorts:

Aprobar un compte per valor de 44'50 pessetes.

Adjudicar á D. Lluçia Güell lo concurs per la talla de albras per 1250 pesetes.

Habilitar locals especials pera la reunió de Comissions.

Quedar enterat de una comunicació del senyor Governador al Alcalde ordenantli se serveixi donar las oportunas ordres pera que immediatament se procedeixi al recompte, examen y peritació de tots los efectes que constituïxen la instalació del alumbrat eléctrico d' aquesta Ciutat y sos arrabals, formant al efecte l' oportú inventari y donant compte al Govern civil de son resultat.

No ratificar los acorts pressos en la última sessió extraordinaria.

Aprobar una proposició declarant que 'l Alcalde informi el recurs presentat contra las bases pel complement del alumbrat eléctrico, la comissió especial estudie també independentment lo expressat recurs y s' elevi lo dictamen ab inclusió de tots los antecedents necesaris al senyor Governador civil, pera que pugui resoldrer ab enter coneixement de causa sobre la reclamació formulada.

Oferirse á proposta del senyor Alcalde incondicionalment al govern ab motiu de la guerra de Cuba y lo conflicte ab los Estats Units.

Ha comensat lo tragí de les próximes eleccions. Fa una setmana, ó poch menos, que tot son anades y vingudes de candidats, conferencias d' aquí, excursions d' allá, comissions de pobles, ovacions, serenatas, y professons de gent al Govern civil y altres centres electorals. No 's cregui ningú per axó que 'l poble se 'n preocupi gens ni mica: los unichs que 'n parlan son los qui hi están ficats per un motiu ó altre, los desvagats de café y 'ls que buscan ó esperan alguna cosa. Moviment polítich en lo verdader sentit de la paraula, es á dir, d' ideas ó de principis no n' hi há; tot son cábalas, confabulacions, *contubernis* com diu la premsa local, qu' aquestos días está y estará en las sevas glorias, tirantse com de costum los trastos entre cap y orellas y sent al caldo gras al un ó al altre dels candidats. Per ara y tant aquestos son ja á lo menos dos per cada districte si no estém mal informats: los senyors Pella y Forgas y Herrero, per Gerona; Villapadierna y compte del Villar, per La Bisbal; Quintana y general Salcedo,

per Torroella; Comyn y Muro Carratalá, per Santa Coloma; Ra-

No 'ns fiquem per avuy en quina es la significació política de cada un, ni en quins son los encasillats; farém notar solament que la nota culminant en aquest assumpto ha sigut, fins ara, la vinguda en nostra provincia per tant interessant motiu nada me-

Dels candidats pera senadors, encare no s' en parla de públich, pero prometen també donar joch quan sia hora.

—Han sigut presentats al Govern civil los Reglaments del Centre Catalá de Mollet, que han sigut admesos en catalá. Ab aquest son tres ja las societats regionalistas que se han format ab

—Diumenge passat tingué lloch en lo espayós saló del Odeón la vetllada necrológica celebrada per lo Centre Tradicionalista.

—En una de las ultimas sessions celebrada per la Academia de Jurisprudencia y Llegislació de Barcelona se presentá una proposició firmada per alguns de sos mes distingits membres, que no

—Lo número 11 del quinzinari de propaganda Lo Regionalista conté lo següent sumari: Patriotisme.—Las matriculas de

—Don Joseph Esquena y Más, de Olot, President de la Comissió executora de la urna del compte de Besalú, anomenat Tarragonés, ha enterat a La Renaixensa dels preparatius que s' fan

—Lo Rnt. P. Jaume Nonell, S. J. ha publicat a Manresa una obra, titulada: «Análisis fonológico ortográfico de la lengua catalana antigua y moderna.»

inclusius, del mateix mes). En los cartels exposats al públich s' hi contenen los demés detalls.

—Lo dia 25 d' aquest mes l' Iltm, senyor Bisbe de la Diócesis administrará lo Sacrament de la Confirmació, comensant a dos quarts de deu del matí en la iglesia de Sant Martí. Tots los que s' hagin de confirmar deurán portar la corresponent papeleta del párroco.

—S' ha encarregat als governadors civils que no s' descompti l' hu per cent al haber passiu dels mestres d' estudi, per no trobarse comprés aquest haber en la lley vigent de presuposits.

—S' ha encarregat del sermó en la funció de las Tres horas de agonía que anyalment celebra l' Archiconfraria de la Passió y Mort, lo Rnt. P. Serret de la Companyia de Jesus.

En la última visita que feu lo senyor Bisbe de Vich, l' Ilustríssim Doctor Morgades, a la iglesia de la antigua Ca-

Ab aquestos treballs quedarà complerta la restauració d' aquell hermós monument, ja que fa uns cinch anys que per ordre del mateix senyor Bisbe se deixá al descubert l' ábside de la iglesia, que venia tapat per una casa, la qual fou comprada per dit prelat, y manada atorrar, y al propi temps se natejá la part exterior del monument de la terra que s' hi havia acumulat, quedant aixís aïslat del tot, y sense l' perill de que las humitats y l' temps acabessin en una joya arquitectónica de grandíssim interés.

També fa algun temps que l' ilustradíssim prelat vigatá eu reparar del estat ruinos en que s' trobava lo molt típic claustr románich de la Colegiata de Santa Maria de Llussá, un dels monuments més típicchs que s' conservan en lo Llussanés.

—FIRAS Y FESTAS—Firas. Dia 22 Bascara y Ripoll; 25 Arbucias y La Escala.

—J. LLINÁS Y C.^a—BANQUERS.—Ciudadans, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interés.

—CASA D' ESTALVIS DE GERONA.—Ciudadans 16, y Llebre, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pesetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 pesseta.—S' admeten los dilluns, di-

L' UNIO AGRICOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.—Emissió de 20.000 accions de 125 pesetes una. En los oficinas de la casa de banca J. Llinás y Companyia, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té establertas, la suscripció a les espressades Accions, y se proporcionan los prospectes y demés noticias que s' ecessin.

SECCIÓ LITERARIA

¡Gloria al Trevall!

A la memoria de don Ignasi Vidal y Balet †

LEMA

«L' Industria es lo termómetro del ben estar dels pobles.»

Quan del forn surten guspiras Y se senten colps de mall, Y la manxa dant bufadas Sens' parar vá á munt y avall; Y á n' el ferro es dona forma, Y á n' el çer s' hi fila tall... Es un cant plé d' armonía Del gran himne del Trevall.

Quan se mou la maquinaria Y s' ajunta sa engranall; Y corretjas, tant forçadas Que no romp cap brau cavall, Donan vida a tantas rodas Movimeat amunt y á vall... Lo producte que fabrican Es lo fruyt del sant Trevall.

Quan la mola remou l' agnya Y ab sa forsa de brivall Dona impuls á un' altre mola Fent sentir gran xaragall, Moliné plé d' alegría La suhor 'nant cara avall, Del molí treu la farina Que es l' esforç de son Trevall.

Quant lo fum de xemeneya Va formantne gros plomall Y enlayrantse ab lleugeressa Te l' espay per son mirall,

Allavors, la llansadora Va ab dalit amunt y avall, Y l' teler teixeix domassos Per la festa del Trevall.

Quan l' Industria ne prospera Tant pel mont com per la vall, Tant l' obrer com qui l' governa N' apilonan rich metall; Y allavors fuig la miseria, No 'ls ne toca ni un borrall... Diguém, donchs, ¡Viscan las fábricas Cridém tots. ¡Gloria al Trevall!

LLUIS MATAS Y CARRÉ.

† Lo dia 5 del corrent mes.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Diumenge, 22—S. Deogracias b. y sta. Catarina. Dilluns, 23—Lo Beato Josep Oriol cf. Dimars, 24—S. Timolau mr. y s. Agapito b. mr. Dimecres, 25—La Anunciació de Ntra. Sra. Dijous, 26—S. Brauli b. y sta. Máxima mr. Divendres, 27—Los dolors de Ntra. Senyora.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en la iglesia del Seminari.

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del die 21 d' Mars

Table with 3 columns: Especies, Mesures, Pesetes. Lists market prices for various goods like Blat, Mestall, Urat, Segol, Civada, Besses, Mill, Panis, Blat de moro, Llobins, Fabes, Fabó, Fassols, Monjetes, Ous, Dotzena.

COTISACIÓ Y CAMBIS

DIA 21 DE MARS DE 1896

EFFECTES PÚBLICHES

Table of public effects including Interior (fi de mes), Exterior (fi de mes), Amortizable, and Billets hipotecaris.

—ACCIONS—

Table of stocks including Banch Hispano Colonial, F. C. de Tarragona, and others.

—OBLIGACIONES—

Table of obligations including F. C. Almansa, Valencia y Tarragona, and others.

—CUPONS—

Table of coupons including Cubas and others.

—GIROS—

Table of giro payments including Franchs and Liras esterlinas.

Telegrama de la casabancaria J. LLINÁS Y C.^a—Gerona.

Advertisement for GRAN COLMADO DE 'N PERE GELABERT, CIUTADANS 4.—GERONA. TEMPORADA DE CUARESMA. Se ha rebut en aquest establiment un variat surtit de conservas de peix, hortalisas y fuyts al natural.

Establiment tipogràfic de Manel Llach. Ferrria Vella.—Gerona.

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica unicament al comer de XACOLATES, SUCRES, CAFÉS y THÉS.

Reb directament los llegítims sucres de la isla de Cuba, els cafés de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de aquí el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la qualitat y puresa d' ell.
Recomana que per obtenir un bon café aromátich y fort se usin las barrexas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixis com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bullí puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÉ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las clases ditas ORANGE (Carte Rouge) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta clase es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival á 4 lliures d' altres thés.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Ayua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo món, perquè á més de sos efectes maravellosos, no toca ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA
DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÁ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada mpresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catalá» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y as bases definitivament aprobadas pera la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l'Argenteria, Gerona.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

MEDICAMENTS ACREDITATS
RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfít GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en las convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimuland de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA
Al detall en totes les farmacies.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companya general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893	87,949,791'98 ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins á idem.	32,82,316'69 »
Reserves ó fondos de segur á idem.	4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Misto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat;

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota clase d' obras, folletos, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demás objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demás objectes pera la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota clase de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 1000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5---GERONA

ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acciona lo pago de les primes.

Aquestos segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Companya.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT
Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia
SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT
Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta provincia:
Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los prens sumament económichs.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS
Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS Á DOMICILI

PROGRÉS, 23---Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companya Espanyola dedicada exclusivament á
SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.
SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas á preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera l' que s' encarregui expressament.

ESTABLIMEET Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesettes la pessa.

Cromos, motllures, transparents y cuadros
Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7.-1.ª

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims